

نشانه های ریخت زمین ساختی از جنبایی راستالغز - راست بر محض بر روی قطعه شمال باختری گسل شمال تبریز، شمال باختری ایران

الهه احمدزاده قشلاقی ، دانشجوی کارشناسی ارشد تکتونیک ، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
e.ahmadzadeh@hotmail.com
شهریار سلیمانی آزاد ، دکتری تکتونیک ، گروه لرزه زمین ساخت سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
shahryar.solaymani@gmail.com
محمد فریدی ، کارشناسی ارشد تکتونیک ، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ، مدیریت شمال باختری ،
mfaridi@gsi.ir
حمید نظری ، دکتری تکتونیک ، پژوهشکده علوم زمین ، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
hamidnazari@hotmail.com
مرتضی طالبیان ، دکتری تکتونیک ، پژوهشکده علوم زمین ، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
talebian@gsi.ir
سعیده علیمردان ، دانشجوی کارشناسی ارشد تکتونیک ، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
sa.alimardan@yahoo.com
محمد علی شکری ، کارشناس ارشد تکتونیک ، گروه لرزه زمین ساخت سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور ،
geo.persian@gmail.com

چکیده :

گسل شمال تبریز یکی از گسل های راستالغز- راست بر در شمال باختری ایران با راستای شمال باختر - جنوب خاور می باشد که از صوفیان (در باختر) تا بستان آباد (در خاور) امتداد یافته و در قالب دو قطعه گسلی اصلی مشاهده می شود. وجود پیشینه لرزه ای این پهنه گسلی نشان از میزان خطر زمین لرزه در این ناحیه از کشور و از جمله در شهر تبریز با جمعیتی افزون بر ۱/۶ میلیون نفر دارد. به طور طبیعی، از آنجایی که نهشته های جوان تر به میزان کمتری تحت اثر فرسودگی قرار می گیرند، بنابراین بررسی ساختارهای ریخت زمین ساختی شکل گرفته در این گونه نهشته ها می تواند روشننگر ویژگی های جنبایی بیشتری از زمین ساخت منطقه باشد. در پژوهش حاضر، به منظور مطالعه آخرین جنبش های زمین ساختی پهنه گسلی شمال تبریز، پدیده های ریخت زمین ساختی جوان بخش مرکزی قطعه شمال باختری گسل شمال تبریز مورد ارزیابی قرار گرفته است. مطالعات به عمل آمده نشان از حرکات راستالغز این گسل همراه با جابجایی آبراهه ها و پشته های گوناگونی دارد. در بررسی های ریخت زمین ساختی انجام گرفته درگستره بین شمال فرودگاه تبریز و خاور روستای اولی (در باختر تبریز)، جابجایی راست بر احتمالاً منسوب به آخرین رویداد مهلرزه ای (۱۷۸۰، $M_w=7.3$)، $0.5 \pm 3/5$ متر و جابجایی شاقولی بین 0.5 و $0/5$ متر اندازه گیری گردید. بنابراین با توجه به نسبت بین لغزش افقی و لغزش قائم (H/V) می توان سازوکار این قطعه از گسل شمال تبریز را راستالغز- راست بر محض در نظر گرفت که در تایید با داده های جدید شبکه GPS این گستره از کشور می باشد.

کلید واژه ها: شمال باختر ایران ، گسل شمال تبریز ، زمین ساخت جنب ، گسلش راستالغز- راست بر محض

Abstract:

The North Tabriz Fault is one of the strike-slip faults by NW-SE trending in NW Iran that tend from Sofian (west) to Bostan Abad (east) and consist of two main fault segments. Existence